

OBSAH

DÍL PRVNÍ

ČÁST A

POJETÍ OSOBNOSTI VE SVĚTLE DIALEKTICKÉHO A HISTORICKÉHO MATERIALISMU

I. O úloze osobnosti v dějinách

1. Historická nutnost a tvůrčí činnost lidí ve vývoji společnosti	9
2. O významu osobnosti v historickém vývoji společnosti	12

II. Duševní život člověka je odrazem společenského bytí

1. Osobnost je souborem společenských vztahů Vědomí jako aktivní odraz objektivní skutečnosti	16
2. Nutnost konkrétního studia osobnosti	21

III. Společenská ideologie a psychologie osobnosti

1. Společenská ideologie	22
2. Psychologie společnosti	24
3. Idealistické názory na vztah ideologie a psychologie	26

IV. Vědomí a činnost

1. Jednota vědomí a společenské činnosti	28
2. Vnitřní protiklady v lidské vědomé činnosti	31
3. Motivy lidského jednání	34

V. Pavlovovo učení o vyšší nervové činnosti — základ materialistického pojetí osobnosti

1. Pavlovská psychologie se opírá jak o zákonitosti přírodní tak i společenské	39
2. Hlavní biologické zákonitosti vývoje člověka	41
3. Obecné zákonitosti vyšší nervové činnosti	42
4. Vyšší nervová činnost člověka	49

VI. Shrnutí látky a definice osobnosti

ČÁST B

HISTORICKÝ VÝVOJ OSOBNOSTI

I. Vznik člověka

1. Polidštění opice	57
a) Stručný přehled vývoje názorů na vznik člověka	57
b) Úloha výroby a používání nástrojů při vzniku člověka	59
c) Rozdíly mezi psychikou člověka a lidoopů	62

2. Vznik jednotlivých stránek lidské psychiky	64
a) Cílevědomost lidského jednání	66
b) Myšlení se rodí z praxe	69
c) Význam řeči pro vývoj psychiky člověka	71
d) Vznik fantasmie a rozvoj citů u člověka	76

II. Duševní život člověka prvobytné společnosti

1. Nevědecké názory na život lidí prvobytně pospolného řádu	78
2. Obecná charakteristika prvobytně pospolného řádu	79
3. Duševní vlastnosti prvobytného člověka	81
4. Přejchod od řádu prvobytně pospolného v řád otrokářský	89

III. Osobnost v otrokářském řádu

1. Otroctví patriarchální	94
2. Rozvoj antického otrokářského řádu	94
3. Vznik prvního vykořisťovatele — otrokáře	96
4. Náboženství v otrokářském řádu	101
5. Pád otrokářské společnosti	104

IV. Osobnost ve feudálním řádu

1. Vznik feudálního řádu	106
2. Náboženství a církevní morálka — hlavní ideologická opora feudálního řádu	109
3. Počátek rozkladu feudalismu; narůstání revolučního hnutí	112

V. Osobnost v buržoasním řádu

1. Vznik buržoasní společnosti	113
a) Rozklad feudalismu a vznik buržoasie	113
b) Renesance	117
c) Reformační hnutí	119
d) Pojetí osobnosti ve světle pokrokové buržoasní vědy	122
2. Buržoasie jako vládnoucí třída	133
a) Vítězství buržoasie	133
b) Charakteristika buržoasního člověka	135
3. Rolník za kapitalismu	146
a) Hospodářské postavení rolníka za kapitalismu	146
b) Psychologie rolnictva	148
4. Buržoasní člověk v období imperialismu	150
a) Monopolistické stadium vývoje kapitalismu	150
b) Vznik fašismu	153
c) Úpadek osobnosti v imperialismu — buržoasní ideologové konstatují rozvrat	154
d) Odlišnění člověka ve fašismu vrcholí	160
e) Problém osobnosti v reakční buržoasní psychologii a pedagogice	163